

Yhteenveto kaupunkiseutusuunnitelman tavoitteista, suunnitteluperiaatteista ja täsmennyksistä

Turun MAL-kaupunkiseudun uuden kaupunkiseutusuunnitelman tavoitteet ja suunnitteluperiaatteet olivat MAL-kaupunkiseudun kuntien lausuttavana 23.1.2026 asti.

MAL-ohjausryhmä hyväksyi lausuntokierroksen jälkeen jatkovalmistellut kaupunkiseutusuunnitelman tavoitteet ja suunnitteluperiaatteet kokouksessaan 13.2.

Tähän yhteenvetoon on koottu alkuperäiset tavoitteet, suunnitteluperiaatteet ja niihin 13.2. hyväksytyt täsmennykset.

TEEMA 1	
Tavoite	Seudun väestö kasvaa hallitusti ja tukee seudun eri alueille ominaista, kestäväää ja pitkäjänteistä kehitystä.
Suunnitteluperiaatteet	Seudulla tavoitellaan 1-1,5% vuositason väestönkasvua. Kaupunkiseutusuunnitelman laatimisen lähtökohtana hyödynnetään olemassa olevien ennusteiden mukaista väestönjakautumista. Henkilöliikennettä merkittävästi tuottavat toiminnot kohdennetaan kestävään liikkumisen vyöhykkeille. Väestön kasvulla tavoitellaan olemassa olevien taajamien ja kehityskäytävien palveluiden säilyttämistä, kehittämistä ja investointien hyötyjen ulosmittaamista. Suunnittelussa tunnistetaan alueelliset ominaispiirteet sekä näköpiirissä olevat todennäköiset muutokset. Suunnitellaan seudusta tasapainoinen kokonaisuus, jossa eri alueille valittavaa merkityksellistä kehitystä tuetaan.
Lausuntokierroksen jälkeinen täsmennys	Lausuntojen pohjalta väestönkasvun osalta Kaupunkiseutusuunnitelmassa tavoitellaan lisäksi seudun monimuotoisen rakenteen ja alueiden erityispiirteiden huomioon ottamista siten, että ydinkaupunkiseudun erityistarpeet huomioidaan, pienten kuntien elinvoima turvataan ja väestön ikääntymisen sekä maahanmuuton rooli kasvun lähteenä tunnistetaan suunnittelussa.

TEEMA 2	
Tavoite	Seudun viherrakenne ja vesialueet sekä luonnon monimuotoisuus ovat pitkäjänteisen suunnittelun lähtökohta muuttuvaan ilmastoon sopeutumisessa.
Suunnitteluperiaatteet	Eri alueiden nykyiset ja tulevat ekosysteemit tunnistetaan suunnittelussa. Ekosysteemi kytkeytyy alueiden kehittämiseen viherrakenteen ja maaperän kautta tasa-arvoisena lähtökohtana muiden asioiden kanssa. Luonnon, maaperän ja siniviherrakenteen arvo seudun hiilensidonnassa, elinkeinotoiminnassa sekä kulttuuriympäristönä tunnistetaan. Näitä hyödynnettäessä ei heikennetä ympäristöarvojen säilymistä.
Lausuntokierroksen	Lausuntojen pohjalta luontoympäristön osalta Kaupunkiseutusuunnitelmassa tavoitellaan ilmastomuutoksen hillintää,

jälkeinen täsmennys	sopeutumista ja seudullisten ekologisten yhteyksien jatkuvuuden ja luonnon monimuotoisuuden vahvistamista kunta-rajat ylittäen, sekä sitä, että suunnitelma selkeyttää, miten sinivihreäinfrastruktuuria ja hiilensidontaa vahvistetaan osana maankäyttöratkaisuja.
---------------------	---

TEEMA 3	
Tavoite	Seudun yhteistyössä tuetaan kansainvälisesti, kansallisesti ja paikallisesti merkittävien elinkeinotoimintojen kestävää sijoittumista aluerakenteeseen, infraverkkoon ja alueellisiin ominaisuuksiin perustuen.
Suunniteluperiaatteet	Seudulle luodaan edellytykset 50 000 työpaikan kasvulle vuoteen 2050 mennessä. Seudulla tunnustetaan tulevaisuuden tarpeisiin vastaavat, seudun kilpailukyvyyn kannalta keskeiset elinkeinotoimintojen sijainnit. Seudun elinkeinojen toimintaedellytysten kehittämisessä huomioidaan mm. väestön, ympäristön, saavutettavuuden, energiaverkkojen sekä kulttuuristen ominaispiirteiden tuomat lähtökohdat ja mahdollisuudet. Luodaan edellytyksiä saariston lisäarvon hyödyntämiselle. Alueiden kehityksen vahvistamisessa tunnustetaan kehittämisen edellytykset ja rajoitteet.
Lausunto-kierroksen jälkeinen täsmennys	Lausuntojen pohjalta elinkeinojen osalta kaupunkiseutusuunnitelmalla tavoitellaan lisäksi sellaisen seudullisen elinkeinovyöhykemallin laadintaa, millä voidaan osoittaa, miten tavoiteltu työpaikkamäärän kasvu jakautuu seudulle. Vyöhykemallissa tulee huomioida kansalliset ratasuunnat ja logistiikkakäytävät osana seudun (valtakunnallisesti) strategista sijaintia.

TEEMA 4	
Tavoite	Seudun kehittämisessä huomioidaan paikan historialliset, merelliset, maisemalliset ja kulttuuriset rikkaudet, jotka integroidaan keskeiseksi osaksi seudun hyvinvoinnin ja elinvoiman kehittämistä.
Suunniteluperiaatteet	Historiallisesti arvokkaat kulttuuri- ja luonnonympäristöt, saaristo, kulttuurimaisemat ja jokilaaksot muodostavat keskeisen lähtökohdan seudun yhdyskuntarakenteen suunnittelulle ja kehittämiselle. Ehkäistään samanlaistumista. Seudun eri osien ainutlaatuisen luonnon- ja rakennetun ympäristön korvaamattomat, monikerrokselliset arvot huomioidaan kehityksessä ja suunnittelussa. Varjellaan seudun erityispiirteitä ja luodaan samalla uusia kiinnostavia kulttuuriympäristöjä sekä jätämme tilaa myös uudelle kulttuuriselle kehitykselle.
Lausunto-kierroksen jälkeinen täsmennys	Lausuntojen pohjalta alueellisten ominaispiirteiden osalta Kaupunkiseutusuunnitelmassa tulee lisäksi tavoitella saariston ja jokilaaksojen arvojen näkymistä tilankäytössä, kulttuuriympäristöjen arvottamisen kriteeristön määrittelyä sekä paikallisidentiteetin vahvistamista eri sijainneissa.

TEEMA 5	
Tavoite	Maankäytön kehittäminen tukee liikkumisen ja logistiikan kestävyysedistämistä sekä seudun kansallista ja kansainvälistä saavutettavuutta.
Suunniteluperiaatteet	Maankäytön ratkaisut tukevat seudullisesti merkittävän liikkumisen ja logistiikan verkon taloudellisesti kestävää kehittämistä, ensisijaisesti olemassa olevaan verkkoon perustuen, mutta osoittaen mahdolliset muutostarpeet. Palveluverkkoa kehitetään joukkoliikenteen ja muun kestävä liikenteen käyttöä tukien. Maankäytön ja liikennejärjestelmän yhteensovittamisessa tunnistetaan eri kulkumuotoihin liittyvät ominaisuudet ja kehittämisen edellytykset. Aluerakenteen kehittämisen mahdollisuudet suhteessa liikenneverkon kehittämiseen tunnistetaan.
Lausunto-kierroksen jälkeinen täsmennys	Lausuntojen pohjalta liikkumiseen kohdistuvalla tavoitteella tarkoitetaan tarkemmin sitä, että Kaupunkiseutusuunnitelma laaditaan tukeutuen alueellisiin lähijuniin, taajamarakenteen raitiotiehen ja joukkoliikennekäytäviin sekä uuteen raideyhteyteen Helsinkiin. Suunnittelussa liikenneturvallisuus ja liikkumisen toimivuus sekä yhteyksien jatkuvuus huomioidaan kaikille kulkumuodoille logistiikasta kävelyyhin.

TEEMA 6	
Tavoite	Seudun monipuoliset asumisvaihtoehdot ja miellyttävät elinympäristöt lisäävät elämisen laatua sekä vastaavat muuttuviin asumistarpeisiin.
Suunniteluperiaatteet	Elämisen laadun tekijöinä tunnistetaan mm. lähiympäristön viihtyisyys, turvallisuus, palvelujen helppo saavutettavuus, liikkumisen mahdollisuudet sekä työpaikkojen saavutettavuus. Vaalitaan asumisen ympäristöjen erilaisuutta laadusta tinkimättä: tunnistetaan laadun erilaiset tekijät seudun eri osissa. Väestörakenteen kehitykseen liittyville kulttuurisille muutoksille annetaan tilaa ja mahdollisuuksia rakennetun ympäristön kehittymisessä. Suunnittelussa tunnistetaan asumispreferenssien sekä väestön demografisten muutosten, kuten väestön ikääntymisen ja kansainvälistymisen, tuomat lähtökohdat.
Lausunto-kierroksen jälkeinen täsmennys	Lausuntojen pohjalta asumisen osalta kaupunkiseutusuunnitelmassa tulee lisäksi ottaa huomioon väestön ikääntyminen, kohtuuhintaisen asumisen edellytykset sekä ehkäistä asuntojakaumaa yksipuolistavia kehityssuuntia.

TEEMA 7	
Tavoite	Seutua kehitetään yhteistyössä resurssiviisaasti siten, että saavutetaan aluekehittämiseksi asetetut tavoitteet, hyödynnetään mahdollisuudet ja varaudutaan epävarmuuksiin.
Suunniteluperiaatteet	Kaupunkiseutusuunnitelman laatimisessa tunnistetaan toimintaympäristön mahdollisuudet. Suunnittelussa pyritään löytämään ratkaisuja, jotka ovat tulevaisuuskestäviä ja tukevat varautumista. Olemassa olevan rakenteen määrätietoinen hyödyntäminen sekä tulevaisuuden potentiaalien varjeleneminen ovat suunnittelun keskeisiä lähtökohtia.

Lausunto- kierroksen jälkeinen täsmennys	Lausuntojen pohjalta resurssiviisaan tulevaisuuden kehittämisen osalta Kaupunkiseutusuunnitelman tavoitteena on määritellä kiertotalousvyöhykkeet, täsmentää seudulliset ilmastonmuutoksen sopeutumisen toimenpiteet ja esitellä seudulle skenaariot varautumista varten.
---	---

TEEMA 8	
Tavoite	Kaupunkiseutusuunnitelma ja sen toteuman säännöllinen seuranta toimii välineenä aktiivisen ja jatkuvan yhteistoiminnan kehittämiseksi.
Suunnitteluperiaatteet	Kaupunkiseutusuunnitelman toteuttamiselle ja toteutumisen seurannalle laaditaan selkeä toimintamalli. Kaupunkiseutusuunnitelman prosessissa keskitytään teemoihin, joihin seudun kunnat haluavat yhdessä sitoutua. Suunnitelmaa päivitetään ja laajennetaan tarpeen mukaan.
Lausunto- kierroksen jälkeinen täsmennys	Lausuntojen pohjalta yhteistyön osalta Kaupunkiseutusuunnitelman tavoitteena on osoittaa edellytykset seudullisten avainindikaattoreiden määrittelyyn ja yhteisen väestöennusteen ja asuntotarvelaskelman laadintaan sekä suunnitelman laadintaprosessin myötä selkeyttää seutusuunnitteluun kytkeytyvän vuorovaikutuksen rakenteita.